

Posudek bakalářské práce Evy Radilové

Česká komora tlumočnicků znakového jazyka: umělecké tlumočení v letech 2000-2020

Bakalářská práce Evy Radilové se zaměřuje především na zmapování uměleckého tlumočení garantovaného Českou komorou tlumočnicků znakového jazyka, zvl. na zmapování uměleckého tlumočení divadelních představení. V souladu s „realistickým“ zadáním práce ovšem diplomantka vedle toho (a i v širším kontextu) popisuje také vzdělávací a jiné aktivity Komory, která v letech 2000-2010 nepochybně nejenže posunula „vpřed“ úroveň tlumočení (a úroveň tlumočnicků) mezi češtinou a českým znakovým jazykem, ale přispěla i k sebereflexi české komunity neslyšících a k reflexi hluchoty, českých neslyšících a jejich jazyka slyšící společností - a tím vším k otevření komunity neslyšících světu mimo sebe sama.

Zmapování dějin Komory (se zaměřením na jeden jejich aspekt) je tak nepochybně na místě a záměr bakalářské práce je třeba ocenit. Jeho naplnění očividně nebylo úplně snadné – pro jistá období nebyly k dispozici materiály, z nichž by bylo možno vycházet (současné vedení Komory neposkytl diplomantce archivy své organizace, dle textu bakalářské práce s poukazem na probíhající transformační proces Komory). Autorka tak čerpala (pro různá období různě) ze zdrojů různého charakteru: z dostupných výročních zpráv Komory, z časopisů pro neslyšící a o neslyšících (informace o tlumočených divadelních představeních, jejich recenze, ohlasy z komunity neslyšících), z publikací zpracovaných pro projekt Komory „Vyškolení lektorů a vytvoření výukových materiálů pro tlumočnický znakového jazyka, transliterátory znakové češtiny a vizualizátory mluvené češtiny“, z rozhovoru s režisérkou Apolenou Novotnou a z dotazníků získaných od tlumočnicků divadelních představení (5 z oslovených sedmnácti) a od neslyšících spolupracovníků / supervizorů (6 z oslovených jedenácti). Prosila bych autorku, aby se při obhajobě vyjádřila k tomu, zda uvažovala i o získání informací z komořích bulletinů (v práci je zmiňuje). Užitečné by bylo také objasnit, podle jakých zásad autorka přepsala rozhovor s A. Novotnou, vedený, předpokládám, v mluvené češtině. A vyskytují se v přepisu tohoto rozhovoru i některé otázky, které E. Radilová neměla v původním připraveném seznamu otázek pro polostrukturovaný rozhovor? Pokud ano, které to jsou?

Samo shromažďování materiálu k práci (zdrojů) nebylo úplně jednoduché, jednoduchý nebyl ani úkol přehledně aktivity Komory v letech 2000-2020 popsat. Diplomantka se ho zhostila v podstatě dobře. Popis divadelních představení tlumočených pod záštitou Komory má jednotnou podobu (tu jistě diplomantka představí při obhajobě sama) a zahrnuje podstatné informace (jista si nejsem účelností zařazení stručných „obsahů“ jednotlivých představení čerpaných povětšinou z internetových zdrojů typu databáze knih, čtenářský deník apod. – z jakého důvodu byly zařazeny?). Otázky pro režisérku, tlumočnický a supervizory jsou voleny rozumně, poznámku mám k otázce 2 dotazníku pro tlumočnický (s. 55): Tlumočnický / jednotlivý tlumočnický rozhoduje / může rozhodnout, jakou formou bude dané představení tlumočené?

Rozhovor s režisérkou a informace z dotazníků E. Radilová reprodukuje; shody mezi její reprodukcí a materiály obsaženými v přílohách (jejich rozsah je třeba ocenit) jsou zřejmě nevyhnutelné. Zadání práce sice nevyžaduje, aby diplomatka zaujímal k názorům obsaženým v interview a dotaznících hodnotící postoje, tu a tam se jim ale nevyhýbá (čtenář by přivítal – byť by to přesáhlo zadání práce – např. i autorčin komentář k „přesnosti“ tlumočení, s. 61 nebo k (obdobnému) požadavku totožnosti obsahu sdělení původního textu s originálem, s. 56-57). K názorům prezentovaným jako názory autorčiny by mne zajímalo, co stojí v základu autorčina hodnocení některých tlumočnických počinů, resp. typů tlumočení jako počinů /typů tlumočení experimentálních (např. s. 38 aj.) – a je povaha oné „experimentálnosti“ ve všech případech totožná? Prosím diplomantku o vyjádření při obhajobě.

Pokud jde o věcné informace v práci podané, prosila bych při obhajobě doplnit / ujasnit: Co autorka rozumí „přímou komunikací“ (s. 17)? Co zahrnuje výraz „a podobně“ (s. 28, 33) – bylo by při obhajobě možné alespoň seznam s Komorou spolupracujících divadel doplnit? Opravdu výroční zpráva Komory z r. 2007 informuje o události roku 2008 (s. 41)? A jak je to s totožným titulem připsaným (s. 67, 68) jednak N. Hynkové (Dingové), jednak M. Mirovské?

Po formální stránce je text bakalářské práce zpracován pečlivě a odpovídá požadavkům na tento typ kvalifikačních prací kladeným; pravopisné aj. nedostatky jsou ojedinělé, občas autorka volí výrazy – snad s funkcí aktualizací? – zvláštní (např. na s. 34 = co rozumět označením „mocnost“ znakového jazyka?), zvl. v posledních částech práce se pak jisté výrazy opakují (např. o Komoře: fáze hibernace, transformace, restart) snad se záměrem akcentovat důležitost obsahu sdělení (?), občas autorka sklouzává k publicismům (např. byla/je to právě ona, s. 52,53, nezaměnitelná role, s. 28, neoddiskutovatelná stopa, s. 53). Nic z toho ale není překážkou porozumění.

Závěr:

Bakalářská práce je prací solidní, dokládá, že autorka si je dobře vědoma toho, s jakým záměrem text píše a odkud a kam chce svůj výklad směřovat, jak (a čím) chce doložit vzestup a pád České komory tlumočnicků znakového jazyka. Pro paměť této instituce, paměť české komunity neslyšících i české většinové společnosti je takové zmapování dějin Komory velmi cenné.

Bakalářská práce Evy Radilové Česká komora tlumočnicků znakového jazyka: umělecké tlumočení v letech 2000-2020 splňuje požadavky na bakalářské práce kladené a může být podkladem k obhajobě.

Alena Macurová
29. srpna 2022

Návrh klasifikace: výborně